

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 58.

20. Maja 1822.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 8. Maja. — Dziś przed południem o godz. 11 spalono znówu na stoku to milionów ZR. z wykupionych przez bank narodowy Austriacki papierowych pieniędzy, a to pod nadzorem i kontrolą C. K. Deputacyi wykupna i umarzania, w obecności wyznaczonych C. K. Kommissarzy i za wpływem właściwéj nadwornéj Izby rachunkowéj.

Kurs Wiedeński z dnia 9go Maja: Obligacye dłużu Stanu 5 procentowe w M. K. 74 3/4. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821, za 100 ZR. w M. K. — — Kurs na Augszburg za 100 Rurt. — — Br. — Uso. — Moneta konwencyjna za 100, za 250. — Akcyje bankowe, jedna po 673 1/10 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Z Karakas d. 16. Stycznia. — Konstytucja uchwaloną przez Kongres Kolumbijski w Cuenca, nazwać można odciskiem Konstytucyi Zjednoczonych Stanów. Władzę wykonawczą poruczone Prezydentowi, któremu przydany do boku Wice-Prezydent. Prawa wydaie Senat i Izba zastępców Indu, czyli Kongres. Prezydentem Kolumbii obrano Boliwara, Wice-Prezydentem Jenerala Santander. Kongres ogłosił wolnemi wszystkie dzieci niewolników od daty Konstytucyi urodzone; wyznaczył także fundusz na wykupienie z niewoli ród dotychczas w niewoli żyjący. Uchwalono nieograniczona wolność wiary będzie ludzi do kraju ściągac. Z wolnością prassy połączonea jest odpowiedzialność pisarzy. Zaprowadzenie Angielskich Sądów Przysięgłych jest dotąd tylko życzeniem. Dla przyzwyczajenia do nich ludzi doświadczenia, ile ten rodzaj sądów zgadza się z iego sposobem myślenia, rozporządzono, aby Sędziowie w stosownych przypadkach iuz przednio sądu przysięgłych używali. Wyznaczono fundusz osobny do zaprowadzenia po

wszystkich parafiach sposobu uczenia Bello-Lancasterskiego. — Bogactwa kraju są niewyczerpane; lecz potrzeba do ich wydobywania czasu; nie należy się zatem spieszyć tam Europejczykom, których widoki handlowe wyrachowane są na Kolumbię. Według nowéj taryfy płacą towary prosto z Europy przywiezione taniéj o 5 procent, niż przychodzące przez Indie Zachodnie.

Indye Zachodnie.

List z Nowego-Yorku z d. 25. Marca donosi, iż od czasu iak Czarni St. Domingo zupełnie zaięli, Dominikanie wyszli do Mayagues.

Z St. Pierre na wyspie Martynice donoszą pod d. 14. Lutego: »Wczoray iak się domyślają popłynęły ztąd: okręt liniowy, trzy fregaty, trzy gabary, cztery brygi i cztery szonery ze 2000 osady wojskowej i 50 działami do Samana; iest to miesce warowne, z którego zamyslaia odebrać znou Haytczykom Hiszpańską część wyspy St. Domingo. Jeżeliby się to przedsięwzięcie udało, odważyć się maia na drugie, to iest, aby obalić zupełnie Rząd Czarnych. Wychodzą przybywają codziennie z S. Domingo. Biedni osadnicy podpadli zupełnie, ponieważ niewolnicy mocą urzędowego aktu Rządu Haytyckiego pozyskali wolność.«

Brazylia i Portugalia.

Kommissyia właściwa, do urzadzenia stosunków handlowych między Portugalia i prowincjami zamorskimi postanowiona, przełożyła Stanom Dekret obeymniający 25 artykułów przyjaźnych dla Brazylia, z których przekonać się można, iż dla zaspokoienia tamecznych nieukontentowanych, żadaia dla kraju tego znacznych korzyści. Handel między Portugalia i Brazylia nie inaczéj urzadzonym bydz ma, iak iest handel, utrzymywany od iednéj do drugiey prowincyi, podług którego wszystkie ziemioplody i rękodzieła trzech Królestw (trzenie Algarbia), rachując w to złoto i srebro surowe w sztabach, lub bite na pieniądze,

mogłyby prowadzone być z iednego Królestwa do drugiego bez żadnej cła opłaty. Przeciwnie zaś przywóz wszystkich w Brazylii wyrabianych towarów osadniczych, z innych krajów do Portugalii byłby zupełnie zabronionym, podobnie, iak przywóz win i wódek i t. d. nie Portugalskich, do Brazylii. Wreszcie urządzone być mają iak nayprzedzjey iednokształtna waga mienicza, i iednokształtne miary.

Z pomienionego projektu do prawa, uchwały Stany na d. 31. Marca artykuły następujące: 1) Handel między Królestwami Portugaliją, Brazyliiją i Algarbiią, uważany ma być iako handel między prowincyami iednego łądu. 2) Okręty budowy krajowej i będące własnością Portugalii, zawiać mogą od portu do portu, we wszystkich posiadłościach Portugalskich. Wszystkie okręty budowane za granicą, które w czasie obwieszczenia niniejszjey uchwały są własnością Portugalską, uważane być mają za okręty budowy krajowej. 3) Płody ziemne i rehodzielniarne Portugalskie, Brazylijskie i Algarbskie, prowadzone z iednego portu do drugiego, wolne są zupełnie od cła wywozowego, wyjąwszy 1 od 100 isko należytość od wartości całkowitej, i 1 od 100 wiecjej od wina, tudzież opłatę zabezpieczoną do umorzenia długu narodowego, która wszelako potrąconą będzie z podatku konsumcyjnego od wina w portach, w których wino zużytem zostanie. 4) Złoto i srebro, czyli to w naturze lub z piętmem narodowem prowadzone z iednej posiadłości Portugalskiej do drugiej, iest od opłaty cła wolne. 5) Równość i iednokształtność monety narodowej zaprowadzona być ma iak nayspieszniej. 6) Równie w naykrótszym czasie, urządzony ma być iednakowy systemat wag i miary. 7) Przywóz cukru, tytióu, bawelny, kawy, kakao i rumu na zużycie w Portugalii, iezeli nie są wyrobami Brazylijskimi iest zakazany. 8) Inne płody Brazylijskie opłacać mają w portach Portugalskich, te same cło konsumcyjne iak dotąd, owe zaś, które nie są z pochodzenia Brazylijskie, płacić mają w dwóynasób. 9) Przywóz do Brazylii wina, octu winnego, gorzałki i soli, niebędących płodami Portugalii, Algarbii lub wysep, iest równie zakazany. 10) Inne płody Portugalskie, Algarbskie lub z wysep, opłacać mają te same iak dotąd cło konsumcyjne. 11) Płody przemysłowe Portugalskie i Algarbskie wolne są od cła przywozowego dla Brazylii. 12) Wreszcie wszystkie towary zagraniczne wprowadzane być mogą za tą samą opłatą do Brazylii, iak do Portugalii a od owych których przywóz do Portugalii iest

niepozwolony, płacić się ma 30 procentu od wartości. 13) Opłaty od zużycia towarów przemysłowych zagranicznych, dla Portugalii iak Brazylii mają być iednakowe.

Do wszystkich Junt tymczasowych w Brazylii, iakoto: do Junty prowincyj Rio-de-Janeirskię, Pernambuco, Maranhão, Paraíba, S. Paulo, Rio-Grande de S. Pedro do Sul, S. Catarina i Alagoas, na przełożenie Ajenta Angielskiego względnie przyezrenia Brazylijskiej taryfy cełt, iak towary Angielskie rehodzielniarne otaxowane zostały i iak w tój mierze zasła uchwała Kongresu, uczynione, wyszedł pod d. 11. Marca rozkaz Królewski: »aby pomieniona taryfa podług art. 15. traktatu handlowego zawartego z W. Brytanią, odmienioną została.« — Innym okólnikiem, naganioną została Juntom dowolność w postępowaniu, która Rządowi Angielskiemu dała powód do skargi, ponieważ oprócz opłat zwyczajnych, pobór dodatkowy od pomienionych towarów nowy czyli przyszlą taryfą nakazanym i przez to traktat naruszonym został.

Francyja.

Ponieważ podpalania trwały nietylko w Departamencie Oazy, ale nawet rozciągnęły się aż przed bramy Paryża, Rząd postanowił miał, aby do Kantonów wystawionych na tę złość niegodziwych ludzi, wojsko wysłane zostało. D. 18. Kwietnia gorzało na przedmieście Amient; pod ten sam czas w Merlecourt obrócił ogień 32 domów w perzynie. Wieczorem przody Beaumont, St. Genevieve, Meru i niektóre pojedyncze folwarki widziało w płonieniach. Gazeta Paryża: *G w i s z d e, (Etoile)* utrzymnie, że między papierami pewnego uwiezionego znaleziono list, w którym doradzano podpalać aż do czasu wyborów.

Za rozruchy wszczęte ostatnim razem w Tuluzie, z uczniów prawa w tę sprawę zamkniętych wygnano z Uniwersytetu: 3 na 2 lata, 4 na rok, a dwóch na 6 miesięcy. Teatr Tuluzki z powodu tych niepokoiów dotąd knięty, iuz na nowo otworzony został.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 11. Maja. — Urząd Mienicypalny miasta Stołecznego Warszawy ogłosił, co następuje: »W skutku Reskryptu JO. X. Namiestnika Królewskiego z d. 25. t. m. wskazującego nieodzowną potrzebę dla poln. rządu służby, ściśle zachowanie przepisów Postanowienia z dnia 17. Czerwca 1817. r. roku przepisującego kolęj dla udających się z prow-

bnoni do Władz Rządowych, w moc polecenia Komisseyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi z d. 20. z. m. Nro. 518/1339. podaje do wiadomości publicznej zwyż z daty cytowane Postanowienie JO. X. Namiestnika Królewskiego w Dzienniku Praw w tomie 3cim na karcie 225. znajdujące się następnie co do słowa:

»W Imieniu Najjaśniejszego A l e x a n d r a I. i t. d. Zważywszy, iż wiele osób pomniaż z prośbami niższe Władze krajowe, do których rozstrzygnięcie tych prośb albo objaśnienie i przedstawienie ich wyższym Władzom należy, przez co nie tylko następuje zwłoka w stanowczém rozwiązaniu podań prywatnych: bo dla wyjaśnienia muszą być przez wyższe Władze niższym komunikowane i przez nie znowu wyższym Władzom zwracane; ale oraz pomniania podobne zatrudniając wyższe Magistratury bezpotrzebnie pomnażają korespondencyje, na przełożenie Komisseyi Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowimy: Artykuł 1. Każdy mający interes prywatny lub czyniący przełożenie do Władz Kraiowych Administracyjnych, jeżeli jest mieszkańcem miasta, podać je powinien miejscowemu Prezydentowi lub Burmistrzowi, jeżeli zaś jest na wsi zamieszkały, miejscowemu Wójtowi albo Kommissarzowi Obwodowemu, bądź ten interes lub przełożenie zawisły od rozstrzygnięcia Władz wymienionych, bądź wyższym Magistraturom do decyzji przedstawić je wypadn. — Art. 2. W interessach zagrażających bezpieczeństwu osoby podającego lub znacznemu uszczerbkowi własności jego, jeżeli osobście lub przez umyślnego posłańca podający prośbę nie otrzyma rezolucyi w przeciągu 24 godzin od czasu wręczenia, może się z prośbą udać do pierwszey z kolei wyższey Władzy z dołączeniem kopii prośby, na którą rezolucyi nie uzyskał. Jeżeli zaś prośba przez pocztę przestaną będzie, natędy po upłynieniu także dwudziestu czterech godzin od czasu wręczenia, gdyby podający przez nayıpierwszą pocztę nie otrzymał rezolucyi, może również udać się z przełożeniem do dalszey z kolei wyższey Władzy, a w przypadku nieodebrania i od tęy Władzy w przeciągu dwóch dni rezolucyi, może się w ten czas udać do Władzy naywyższey, nie przestępując jednak kolei Magistratur. — Art. 3. Lubo stopnie Władz Kraiowych są oznaczone przez Statuta Organizacyjne, aby się jednak żaden w tęy mierze niewiadomością nie zastaniał, ponawiamy wystrzeżenie, iż nieuczynkający rezolucyi mieszkańcy powinno od Wójtów lub Kommissarzy Obwodo-

owych, ndawać się powinni do Komisseyi Woiewódzkiey swiego Woiewództwa, a od tęy do »Komisseyi Rządowej, od której rozstrzygnięcie interessu zawisło. Mieszkańcy miasta Warszawy nie uzyskujący rezolucyi od Urzędu »Municipalnego, udawać się do Komisseyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi; mieszkańcy miast stołecznych Woiewództwa, do »właściwey Komisseyi Woiewódzkiey, inni zaś »wszyscy mieszkańcy miast do Kommissarza swego Obwodu, a od tych stopniami do Nas udać się mogą, gdyby rezolucyi od Komisseyi Rządowych nie otrzymali. — Art. 4. W interessach mniejszey wagi podający w miejscu swę »prośbę oczekiwać powinien na rezolucyją Wójta dni dwa, Burmistrza dni trzy, Kommissarza »Obwodowego lub Prezydenta w Stolicy Woiewództwa (i wyiąwszy w Warszawie) dni »cztery, Komisseyi Woiewódzkiey lub Prezydenta miasta Warszawy dni siedm, a każdę »Komisseyi Rządowej dni piętnaście, a gdy »prośbę przez pocztę przesęła, prócz tych dni »oznaczonych, dodać się i czas potrzebny na »dojście piewszey poczty. — Art. 5. Gdyby »podający nie przestawał na odebrany rezolucyi od Władzy której, może się od »wołać do Władzy wyższey z kolei następnic »wey, dołączyć iednak winien w kopiiach do »swęy prośby i poprzednicze, które podawał, »i uzyskane na nie rezolucyje, a na poparcie »swych wniosków, dołączyć wszelkie dowody. — Art. 6. Każdy pomniażący swą prośbą kolęy »Władz Kraiowych Administracyjnych tēm urzędzeniem wykazanych, zwróconą mieć będzie »prośbę na koszt iego własny bez żadney rezolucyi. — Art. 7. Naznaczając termin pierwszego Lipca r. b., od którego Postanowienie niniejsze ma być w exekucyi, a które w Dzienniku umieszczone mieć chcemy, dopełnienie »i przestrzeżenie onego wszystkim Komisseyiom »Rządowym w ogólnosci, podanie go zaś do »wiadomości publiczney, Komisseyi Rządowej »Spraw Wewnętrznych i Policyi zalecamy. — »Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjney d. 17. Czerwca 1817. r. »— (podpisano) Zajączek. — Minister Spraw »Wewn. i Policyi (podp.) T. Mostowski. — »Radca Sekr. Stanu, Jenerał Brygady (podp.) »Kossecki. — Zgodno z Oryginałem: Radca »Sokr. Stanu, Jenerał Brygady (podpis.) Kossecki. — Za zgodność: Sekretarz Jeneralny »Komisseyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i »Policyi (podp.) Aug. Kariski.

»Z ostrzeżeniem: iż podający prośby do Władz wyższych, a pomniażący kolęy powyższą ustawą przepisaną, żedney na swoje ża-

dania rezolucyi nie odbierą i podania swoje pocztą na koszt własny zwrócone mieć ma. Gdy mimo tego dostrzegac się daie, iż podania prywatne do Władz Rządowych nie bywają opatrzone przyzwoitym stemplem, iakiego prawo używać każę; ostrzega więc Urząd Muncypalny: iż każdy podający prośbę nie na papierze stemplowym ceny właściwéy, opłacie kary kontrawencyjnéy prawem przepisanej ulegnie. — Działo się na posiedzeniu w Ratuszu Głównym Miasta Stołecznego Warszawy d. 6. Maia 1822. r.◊

»Radca Stanu, Prezydent,
Woyda.«

»Sekretarz Jeneralny,
Pułtarzewski.«

R o s s y i a.

W Naywyższym Ukazie J. C. M. do Ministra Skarbu z d. 12. Marca 1822 roku wyrażono: »Przy wydaniu nowéy taryfy rozkazaliśmy przywieść ją zupełnie do skutku w portach od d. 31. Marca, a na granicy lądowéy od dnia iéy otrzymania na Komorach celnych; lecz żeby oddalić straty, mogące z tego rozporządzenia wyniknąć dla kupców, którzy swe towary do Rossyi wysłali przed otrzymaniem wiadomości o prawidłach nowéy taryfy, uznajemy za potrzebną postanowić, co następuje: 1) Jeżeli na przybyłym do portu okręcie przywiezione będą towary, których teraz wprowadzać zabroniono, a szypier albo Kapitan okrętu oświadczy, iż wysłanie ich na morze nastąpiło przed otrzymaniem wiadomości o wydaniu nowéy taryfy, w takim zdarzeniu komory portowe pozwalają wylądować towary i w tymże czasie pierwszą pocztą obowiązane są, paszport okrętowy, dziennik i papiéry należące do ładunku, zdolne przekonać o czasie wypłynienia okrętu do Rossyi, przesać do Departamentu handlu zewnętrznego, dla niezwłóczniego podania do osobnéy, na to ustanowionéy, Kommissyi. Tych zaś dokumentów, które z nich nieodbycie są potrzebne do płynienia okrętu na powrót, tamożnia przesyła do Departamentu zaświadczone przez się kopiesi, z podpisem szypiera albo Kapitana okrętu; ażeby nie strzymywaé iego wypłynienia w zdarzeniu, jeżeli nie podpada odpowiedzi na osnovie teraz obowiązującéy ustawy celney o towarach zakazanych. 2) Również towary zakazane przywiezione na komorę lądową, jeżeli będzie oświadczone, że wysłanie ich w drogę nastąpiło przed otrzymaniem wiadomości o wydaniu nowéy taryfy, po-

wianny bydź oplombowane i podług żądania właściciela, iego pełnomocnika, przykazyka, albo wiozącego towary, wysyłają się do iednéy z komor celnych 1. klasy, albo zostawiają na komorze granicznéy, do otrzymania rozwiązania. 3) Tym końcem niezwłócznie po przybyciu tych towarów na komorę graniczną, komora pierwszą pocztą wysłała do Departamentu handlu zewnętrznego, dla podania do Kommissyi ausztuchów, paszportów właścicieli, albo innych z osób pomienionych, i wszystkie inne papiéry, mogące udowodnić, z iakiego miejsca, iakiego miesiąca i dnia zostały wysłane i do kogo należą. Tych zaś z pomienionych dokumentów, które koniecznie są potrzebne do dalszéy podróży osób, komora wysłała do Departamentu poświadczone przez się kopiesi z podpisem tych samych osób, ażeby nie wstrzymywaé ich wysłania, jeżeli nie podpadają odpowiedzi na osnovie teraz obowiązującéy ustawy celney o towarach zakazanych. 4) Ustanowiona w Petersburgu Kommissya niezwłócznie po odebraniu tych papierów przegląda je i rozwiązuie: czyli podług zasad dawniejszéy albo teraz wydanej taryfy należy postąpić z towarami, podług ostatniey zakazaniemi. Postanowienia Kommissyi przesłają się dla wykonania do Departamentu handlu zewnętrznego. 5) Ażeby Kommissya z większą dokładnością mogła stanowić: skutkiem nowéy czyli dawniejszéy taryfy powinny podlégać towary zakazane, wy zrobicie teraz przycwicie rozrządzenia, ażeby Konsulowie Rossyjscy, w różnych handlowych miastach i portach Europy znajdujący się, niezwłócznie wam donieśli: kiedy w miejscach ich pobytu otrzymana i ogłoszona została nowa taryfa, takż o czasie wypłynienia do Rossyi okrętów z miejsc ich pobytu. Doniesienia te, po ich otrzymaniu, przesyłacie do pomienionéy Kommissyi. 6) Po upłynieniu trzech miesięcy od ogłoszenia nowéy taryfy, wszystkie komory celne, na granicy lądowéy ustanowione; przestają wysyłać pomienione papiéry o przychodzących towarach i bez różnicy lub wyłączenia, poddają je skutkom teraz wydanej taryfy. Portowe komory tymże postępują sposobem, po upłynieniu sześciu miesięcy. 7) Od wszystkich towarów, pozwolonych wprowadzać i wprowadzonych do portów po d. 31. Marca, a na komorach lądowéy otrzymaniu w nich taryfy, posłiny mają bydź pozyskiwane bez wyłączenia na osnovie taryfy, chociażby wysłanie ich nastąpiło przed otrzymaniem wiadomości o iéy wydaniu.